

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3612/2563

นาง บ.โจทก์ นาย ส. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 822

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์เคยมอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 ดำเนินการซื้อที่ดินพิพาท โดยโจทก์ไม่เคยไปดูที่ดินพิพาท และหลังจากซื้อที่ดินพิพาทแล้วโจทก์ก็ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาท กับให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้เก็บรักษา โฉนดที่ดินพิพาทไว้ แสดงให้เห็นว่า โจทก์มอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของโจทก์ ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดินพิพาท การที่จำเลยที่ 1 นำที่ดินไปจดทะเบียนจำนอง โดย พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารและรับจดทะเบียนจำนอง แสดงว่าพนักงานเจ้าหน้าที่เชื่อว่า เอกสารต่าง ๆ ถูกต้อง ทั้งโจทก์ยังเป็นมารดาจำเลยที่ 1 ย่อมทำให้จำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก เข้าใจโดยสุจริตว่า โจทก์มอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของโจทก์ แม้หนังสือมอบอำนาจจะเป็นเอกสารปลอม แต่การที่โจทก์มอบโฉนดที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ 1 เก็บรักษาไว้ และจำเลยที่ 1 ยังมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของโจทก์ไว้ประกอบ หนังสือมอบอำนาจ ย่อมทำให้จำเลยที่ 1 มีโอกาสที่จะนำโฉนดที่ดินไปทำนิติกรรมใด ๆ นอกเหนือ วัตถุประสงค์ของโจทก์ได้ ถือได้ว่าเป็นความประมาทเลินเล่อของโจทก์ โจทก์ต้องรับผิดชอบต่อ ความเสียหาย ที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ตาม ป.พ.พ. มาตรา 822 โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องเพิกถอน นิติกรรมจำนองที่ดินพิพาท

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 9700 ระหว่างโจทก์กับ จำเลยที่ 3 เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2555 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2556 และวันที่ 22 พฤษภาคม 2556 โดยให้จำเลยทั้งสามร่วมกันหรือแทนกันไปจดทะเบียนเพิกถอนนิติกรรมดังกล่าว หากไม่ปฏิบัติตาม ให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งสาม และให้จำเลยทั้งสามร่วมกันหรือแทน กันออกค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนเพิกถอนนิติกรรมด้วย จำเลยที่ 1 ขาดนัดยื่น คำให้การ จำเลยที่ 2 และที่ 3 ให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนนิติกรรมจำนอง ที่ดินโฉนดเลขที่ 9700 ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 3 เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2555 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2556 และวันที่ 22 พฤษภาคม 2556 กับให้จำเลยทั้งสามใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทน โจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 8,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก จำเลยที่ 3 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษากลับให้ยกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์เป็นเจ้าของ กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 9700 เนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 43 ตารางวา จำเลยที่ 1 บุตรโจทก์ จดทะเบียนจำนองที่ดินของโจทก์ เพื่อเป็นประกันเงินกู้แก่จำเลยที่ 3 โดยจำเลยที่ 3 มอบอำนาจให้ จำเลยที่ 2 กระทำการแทนรวม 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 วันที่ 6 พฤศจิกายน 2555 จดทะเบียนจำนองเป็น เงิน 700,000 บาท ครั้งที่ 2 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2556 เพิ่มวงเงินจำนอง 300,000 บาท และครั้งที่ 3 วันที่ 22 พฤษภาคม 2556 เพิ่มวงเงินจำนองอีก 500,000 บาท ซึ่งการจำนองครั้งที่ 3 นี้ ไม่มีการ มอบเงิน 500,000 บาท ให้แก่จำเลยที่ 1 ต่อมาวันที่ 26 สิงหาคม 2556 จำเลยที่ 1 ดำเนินการ

แบ่งแยกที่ดินของโจทก์แปลงดังกล่าวออกเป็นแปลงย่อยอีก 8 แปลง เนื้อที่ตั้งแต่ 88 ตารางวา ถึง 1 ไร่ 17 ตารางวา เพื่อจัดสรรที่ดิน โดยที่ดินแปลงเดิมคงเหลือที่ดินเพื่อทำเป็นทางเข้าออกผ่านที่ดินแปลงย่อยทุกแปลง ต่อมาจำเลยที่ 3 มีหนังสือลงวันที่ 12 ตุลาคม 2559 ทวงถามให้โจทก์ชำระต้นเงินและดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี รวมเป็นเงิน 2,361,574 บาท โจทก์จึงไปตรวจสอบที่สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาแมริม และต่อมามีหนังสือลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2559 บอกล้างนิติกรรมดังกล่าวส่งให้แก่สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาแมริมและจำเลยทั้งสองทราบ เพราะโจทก์ไม่ได้มอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียนจำนองแก่จำเลยที่ 3 แต่สำนักงานที่ดินแจ้งว่า ให้โจทก์ใช้สิทธิทางศาล และโจทก์แจ้งความไว้เป็นหลักฐานที่สถานีตำรวจภูธรแมริม เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2557 จำเลยที่ 1 ทำบันทึกรับว่าเป็นผู้ปลอมหนังสือมอบอำนาจและปลอมลายมือชื่อของโจทก์ในสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของโจทก์ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องเพิกถอนนิติกรรมจำนองที่ดินพิพาทหรือไม่ เห็นว่า ตามพฤติการณ์ที่โจทก์มอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 ดำเนินการซื้อที่ดินพิพาท โดยโจทก์ไม่เคยไปดูที่ดินพิพาท และหลังจากซื้อที่ดินพิพาทก็ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาทกับให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้เก็บรักษาโฉนดที่ดินพิพาทไว้ ย่อมแสดงให้เห็นว่า โจทก์มอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของโจทก์ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดินพิพาท ดังนั้น การที่จำเลยที่ 1 นำที่ดินพิพาทไปจดทะเบียนจำนองดังกล่าว ซึ่งกระทำที่สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาแมริม โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ และรับจดทะเบียนนิติกรรมจำนอง แสดงว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ก็เชื่อว่าเอกสารต่าง ๆ ถูกต้อง ทั้งโจทก์ยังเป็นมารดาจำเลยที่ 1 เช่นนี้ ย่อมทำให้จำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกเข้าใจโดยสุจริตว่า โจทก์มอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของโจทก์ แม้หนังสือมอบอำนาจจะเป็นเอกสารปลอม แต่การที่โจทก์มอบโฉนดที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ 1 เก็บรักษาไว้และจำเลยที่ 1 ยังมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของโจทก์ สำหรับประกอบใบมอบอำนาจด้วย ย่อมทำให้จำเลยที่ 1 มีโอกาสที่จะนำโฉนดที่ดินไปทำนิติกรรมใด ๆ นอกเหนือวัตถุประสงค์ของโจทก์ได้ จึงถือได้ว่าเป็นความประมาทเลินเล่อของโจทก์ โจทก์ต้องยอมรับความเสียหายที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 822 โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องเพิกถอนนิติกรรมจำนองที่ดินพิพาท กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาข้ออื่นของโจทก์เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สมยศ เชื้อทอง · ภาณุวัฒน์ ศุภะพันธุ์ · วินัย เรืองศรี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3612/2563>